

17. izredna seja Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Pet, 06.02.2026 - 16:02

[Natisni](#)

Ljubljana, 6. februar 2026 - Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se je na 17. izredni seji na pobudo državnega svetnika Branka Tomažiča seznanila z razmerami v mlečnem sektorju zaradi presežkov mleka, padca odkupnih cen ter izvajanjem nujnih ukrepov na nacionalni ravni in ravni EU.

Komisija ugotavlja, da sta se tako evropski kot tudi slovenski mlečni sektor znašla v krizi zaradi presežkov mleka in močnih pritiskov na odkupne cene, kar resno ogroža ekonomsko vzdržnost prireje na kmetijah ter stabilnost celotne mlečne verige. Pri tem pa je bilo izpostavljeno, da je treba razmere presoјati ločeno na ravni kmetij in na ravni sektorja (mlekarne, predelovalna industrija), pri čemer je ključni problem kopičenje zalog in oteženo plasiranje mlečnih izdelkov na trg. Komisija ugotavlja, da so slovenske mlekarne do dobaviteljev ukrepale postopno glede zmanjševanja odkupne cene, vendar se primarni sektor ob napovedanih cenah približuje meji pokrivanja stroškov. Posebej zaskrbljuje je stanje na kmetijah na območjih z omejenimi možnostmi za kmetovanje, kjer se priredi velik delež mleka v Sloveniji, ter na kmetijah z investicijami, zlasti pri mladih prevzemnikih. Zaskrbljujejo so tudi podatki o umikanju slovenskih mlečnih izdelkov s trgovskih polic in njihovem nadomeščanju s cenejšimi uvoženimi izdelki pa tudi tveganje, da bi posamezne mlekarne lahko omejile ali odpovedale prevzem mleka, kar bi najhuje prizadelo manjše rejce na oddaljenih območjih. Pri tem ne gre spregledati specifičnega položaja slovenskega kmetijstva (razdrobljenost, višji stroški, velik delež prireje na območjih z omejenimi možnostmi za kmetovanje) ter širših posledic morebitnega upadanja prireje mleka za krajino, poseljenost podeželja in prehransko varnost.

Komisija meni, da so potrebni usklajeni in pravočasni ukrepi na ravni države in Evropske unije, da se preprečijo trajne posledice v sektorju. Komisija podpira prizadevanja za aktivno zastopanje slovenskih interesov na ravni EU in uporabo razpoložljivih kriznih mehanizmov (intervencijski ukrepi, zasebno skladiščenje ter morebitni ukrepi za časovno zmanjšanje oddaje mleka v mlekarne), če se kriza nadaljuje. Hkrati komisija poudarja, da so nujni takojšnji nacionalni ukrepi za zaščito najbolj ranljivih kmetij, zlasti na hribovskih in gorskih območjih, ter ukrepi za omilitev likvidnostnih pritiskov (npr. ukrepi pri kreditih in financiranju). Komisija ocenjuje, da je treba okrepiti promocijo in prepoznavnost slovenskih mlečnih izdelkov, povečati delež domačih izdelkov na trgu ter zagotoviti poštene in pregledne tržne prakse v preskrbni verigi, tudi z dialogom s trgovci. Kot dolgoročno usmeritev komisija izpostavlja krepitev dodane vrednosti slovenskih mlečnih proizvodov, podporo kratkim dobavnim verigam ter jasnejše označevanje porekla in kakovosti, da se potrošniku omogoči informirana izbira in ukrepi zaupanje v domačo prirejo.

Komisija se je prav tako na pobudo državnega svetnika Branka Tomažiča seznanila s strokovno publikacijo Trajnostna oskrba s hrano v Sloveniji ter z razlogi in posledicami njenega umika z javnih spletnih strani naročnika (ARSO). Komisija ugotavlja, da je publikacijo pripravil Kmetijski inštitut Slovenije (KIS) na podlagi uradnih podatkov in v okviru javnega naročila. Publikacija predstavlja pomembno strokovno podlago za razumevanje slovenskega prehranskega sistema ter poudarja pomen domačega kmetijstva, stabilnosti in odpornosti prehranske verige. Ob tem komisija izpostavlja, da publikacija – podobno kot druga ključna strokovna gradiva s tega področja, ki jih pripravlja KIS – prispeva k razjasnitvi nekaterih dejstev in je ovrгла poenostavljene, v zadnjem času pogosto izpostavljene očitke oziroma mite o domnevno pretežno negativnem vplivu slovenskega kmetijstva in živinoreje na okolje.

Publikacija je bila javno predstavljena in objavljena na spletnih straneh naročnika, kasneje pa je bila umaknjena z uradnih spletnih strani. Komisija meni, da takšen poseg v dostopnost javno financiranega strokovnega dela odpira vprašanja transparentnosti ter predstavlja nedopusten pritisk na strokovno delo.

Komisijo ob tem ?udijo tudi naknadne vsebinske pripombe, izpostavljene v razpravi, zlasti s strani predstavnice Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki sploh ni bilo naro?nik publikacije, pri ?emer so bile kot klju?ne pomanjkljivosti izpostavljene predvsem širše naravovarstvene in druge vsebine, ki pa presegajo namen in pogodbeni obseg publikacije.

Komisija meni, da mora biti publikacija, financirana iz javnih sredstev, nemudoma ponovno objavljena v izvirni, nespremenjeni obliki ter dostopna zainteresirani javnosti. Hkrati podpira, da se morebitne nadaljnje strokovne dopolnitve obravnavajo transparentno – kot nadgradnja, ne pa kot razlog za umik že pripravljenega in javno predstavljenega gradiva.

Po oceni komisije Slovenija ne potrebuje ideoloških eksperimentov ali aktivisti?nih pristopov, ki pod krinko zelenih politik ogrožajo temeljne stebre prehranske varnosti. Prihodnost države temelji na mo?nem, živem in konkuren?nem slovenskem kmetijstvu, ki zagotavlja doma?o hrano, ohranja podeželje ter krepi odpornost države v kriznih razmerah. Politike na podro?ju hrane in okolja morajo temeljiti na realnih strokovnih analizah slovenskih razmer in potreb prebivalcev, ne pa na pritiskih interesnih ali ideoloških skupin. V ?asu globalnih kriz, podnebnih pretresov in geopoliti?nih napetosti hrana predstavlja strateški temelj nacionalne varnosti. Država brez stabilne doma?e pridelave je ranljiva in odvisna od zunanjih pritiskov. Zato komisija poziva k takojšnji ponovni objavi publikacije na uradnih spletnih straneh ter poudarja, da morajo prihodnje kmetijske in prehranske politike temeljiti na strokovnih dokazih, krepitvi samooskrbe in razvoju slovenskega kmetijstva.

Komisija ob tem izpostavlja, da je pravica javnosti do dostopa do javno financiranih strokovnih vsebin temelj transparentnega delovanja institucij in nujen pogoj za odgovorno ter demokrati?no oblikovanje politik na podro?ju prehranske varnosti.

